

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

СОЦІАЛЬНА ТА ГУМАНІТАРНА ПОЛІТИКА: СОЦІОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

спеціальність	054 Соціологія	обов'язковість дисципліни	обов'язкова
освітня програма	Соціологія	факультет	Факультет менеджменту, адміністрування та права
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін

ВИКЛАДАЧ

Воронянський Олександр Володимирович

Вища освіта – спеціальність історія та суспільствознавство

Науковий ступень - кандидат історичних наук 07.00.01 Історія України

Вчене звання – професор

Досвід роботи –35 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- співавтор 4 профільних підручників та 3 посібників;
- автор 10 методичних розробок в галузі політичних наук;
- автор понад 50 фахових публікацій у галузі політичних наук (включаючи закордонні) та понад 250 публікацій наукового характеру в галузі суспільствознавства;
- співавтор 2 монографій з політичної проблематики;
- член організаційних комітетів ряду наукових, науково-практичних науково-методичних конференцій та круглих столів; редактор та головний редактор ряду збірників наукових праць.

Телефон	0686077114	електронна пошта	voronyansky@btu.kharkov.ua	дистанційна підтримка	Moodle
---------	------------	---------------------	----------------------------	--------------------------	--------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	Сформувати в здобувачів вищої освіти стійку систему знань про сутність, завдання, механізм та функціонування соціально-гуманітарної політики (СК02), сприяти формуванню кваліфікованих фахівців, здатних готувати ефективні рішення в соціальному і гуманітарному просторі діяльності держави та суспільства (ЗК01, ЗК06, СК03, СК06).
Формат	лекції, семінарські заняття, самостійна робота
Специфічні результати навчання і форми їх контролю	- сутність та основні напрями соціально- гуманітарної політики (СК02); - сучасні тенденції розвитку, моделі та концепції соціально-гуманітарної політики в провідних державах світу (ЗК01,СК03, СК06); - особливості здійснення державної політики в соціально-гуманітарній сфері (СК10, СК12) - аналізувати соціальні процеси, сучасні тенденції розвитку соціальної політики демократичних держав і оцінювати можливості використання іноземного досвіду в Україні (РН03, РН08); - визначати пріоритетні напрями соціальної і гуманітарної політики в Україні з метою дотримання прав і законних інтересів громадян (РН04, РН13); -використовувати в практичній діяльності соціолога основні методи реалізації соціальної і гуманітарної політики держави
Обсяг і форми контролю	4 кредити ECTS (120 годин): 30 годин лекції, 30 годин семінарські заняття, 60 годин самостійні заняття; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – екзамен.
Вимоги викладача	вчасне та якісне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК06. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. СК02. Здатність до опанування та використання основних класичних та сучасних соціологічних теорій. СК03. Здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому. СК06. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації. СК10. Здатність здійснювати соціологічний супровід управління соціально-економічними процесами, в тому числі в сфері соціального захисту. СК12. Здатність здійснювати комплекс заходів щодо вирішення соціальних (соціально-економічних, соціально-політичних, освітніх, культурних та ін.) проблем, які безпосередньо чи опосередковано впливають на творення соціальних цінностей, формування соціальної безпеки індивідів і груп, задоволення їх соціальних потреб та інтересів.	Результати навчання	РН03. Застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в Україні та світі. РН04. Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач. РН08. Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури. РН13. Вміти використовувати соціологічні знання, навички проведення соціологічного дослідження тощо для здійснення супроводу управління соціально-економічними процесами, в тому числі у сфері соціального захисту. РН14. Вміти використовувати соціологічні знання, навички проведення соціологічного дослідження тощо для забезпечення управлінських рішень в організаціях, в тому числі в тому числі урядових, інституційних та інших установах, які займаються питаннями соціальної політики.
--------------------	---	----------------------------	--

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. Загальні аспекти соціально-гуманітарної політики

Лекція 1.	Концептуальні основи державної соціально-гуманітарної політики	Семінарське заняття 1 (СЗ 1)	Концептуальні основи державної соціально-гуманітарної політики	Самостійна робота	Теоретико-методологічні підходи до вивчення проблематики соціальної і гуманітарної політики держави. Поняття та системні функції соціально-гуманітарної політики. Соціальна і гуманітарна політика як важлива складова внутрішньої політики держави, її зв'язок з економічною політикою.. Умови реалізації соціальної політики. Основні напрями та пріоритети соціальної політики. Засади соціальної політики
Лекція 2.	Соціальна політика як умова функціонування соціально орієнтованої держави	СЗ 2	Соціальна політика як умова функціонування соціально орієнтованої держави		Владний розподіл і забезпечення соціальної справедливості та стабільності сталого розвитку соціуму. Історичні аспекти розвитку та сучасний стан світової соціально-гуманітарної політики Роль та функції держави в реалізації соціальної політики в розвинених країнах. Сутність та основні ознаки соціальної держави. Роль соціальної політики у становленні соціальної держави. Соціальне партнерство та його роль у вирішенні соціальних проблем
Лекція 3.	Гуманітарна політика: соціологічний контекст	СЗ 3	Гуманітарна політика: соціологічний контекст		Стратегія гуманітарної політики: мета та завдання Особливості державної політики щодо формування та розвитку духовних цінностей суспільства. Гуманізація суспільного життя. Проблеми соціалізації суспільних відноси. Взаємозв'язок гуманітарної та соціальної політики і державного управління. Вплив громадських організацій на гуманітарну політику. Особливості і основні напрями гуманітарної політики в різних галузях на сучасному етапі розвитку.
Лекція 4-	Інституційна структура соціально-гуманітарної політики	СЗ 4	Інституційна структура соціально-гуманітарної політики		Нормативно-правові та організаційні засади здійснення державної соціально-гуманітарної політики Держава та органи місцевого самоврядування як суб'єкти соціальної політики. Громадські організації як суб'єкти соціально-гуманітарної політики. Механізми та інструменти соціально-гуманітарної політики. Моделі соціально-гуманітарної політики. Особливості державної соціально-гуманітарної політики в умовах війни та воєнного стану
Лекція 5	Соціальна робота як практична діяльність	СЗ 5	Соціальна робота як практична діяльність		Сутність і мета соціальної роботи. Соціальна робота як вид практичної діяльності. Об'єкти і суб'єкти соціальної роботи. Функції, структура, види і рівні соціальної роботи. Соціальна робота як науковий напрям. Закономірності і принципи соціальної роботи. Методи, теорії та моделі соціальної роботи. Взаємозв'язок і взаємовплив соціальної політики і соціальної роботи. Соціальна безпека і соціальна робота..

Лекція 6.	Фінансове забезпечення соціально-гуманітарної політики	СЗ -6	Фінансове забезпечення соціально-гуманітарної політики		Фінансування програм і заходів соціально-гуманітарної політики. Джерела фінансування соціальної сфери. Методи та напрями фінансування. Бюджетне і позабюджетне фінансування розвитку соціальної сфери. Законодавчо – нормативна база регламентації фінансування соціальних витрат Державні соціально-страхові фонди. Роль і функції державного і місцевих бюджетів у вирішенні соціальних проблем.
Лекція 7.	Моделі соціально-гуманітарної політики (компаративний аналіз)	СЗ 7	Моделі соціально-гуманітарної політики (компаративний аналіз)		Типи соціальних держав. Глобалізм сучасної соціально-гуманітарної політики. Особливості соціальної моделі та соціальної політики країн центральної та східної Європи. Англосаксонська модель соціальної політики. Моделі соціальної політики країн Західної Європи. Модель соціальної політики Нової Зеландії. Модель соціальної політики Бразилії. Американська соціальна модель.
Лекція 8.	Україна-соціальна держава	СЗ-8	Україна-соціальна держава		Нормативно-правовий фундамент соціальної орієнтованості держави в Україні. Концепція соціальної політики та її здійснення в Україні Розвиток громадських організацій та їх вплив на соціально-гуманітарну політику в Україні. Сучасний стан і проблеми фінансування соціальної сфери в Україні. Завдання післявоєнного відновлення добробуту українського соціуму.

Модуль 2. Соціально-гуманітарна політика в окремих галузях життєдіяльності суспільства

Лекція 9.	Політика в галузі розвитку соціальних відносин	СЗ 9	Політика в галузі розвитку соціальних відносин	Самостійна робота	Соціальна політика в сфері розвитку соціально-класових відносин. Деіндустріалізація та соціально-економічне розшарування суспільства в контексті політичної стабільності. Соціально-трудова відносина як об'єкт соціальної політики. Соціальна політика як чинник розвитку сімейно-шлюбних відносин.
Лекція 10.	Державна політика в галузі соціального захисту	СЗ 10	Державна політика в галузі соціального захисту		Сутність категорій «соціальний захист», «соціальне забезпечення», «соціальна допомога» і «соціальна підтримка» та взаємозв'язок між ними. Співвідношення соціального захисту та його складових. Історичні аспекти розвитку соціального захисту. Принципи, функції на яких будується система соціального захисту в соціально орієнтованій ринковій економіці. Соціальний захист як система. Об'єкти і суб'єкти соціального захисту. Необхідність соціального захисту в умовах війни.
Лекція 11.	Державна політика в галузі освіти та науки	СЗ 11	Державна політика в галузі освіти та науки		Гуманітарна політика в галузі освіти. Державна політика в науковій і науково-технічній діяльності. Розвиток освіти в

				«організованому суспільстві»: реалії та перспективи. Освіта та наука як основа механізму трансформаційної динаміки суспільства. Освітня політика в умовах глобалізації. Пріоритети розвитку освіти в Україні та Болонський процес
Лекція 1 2	Державна політика в галузі культури	С3 12	Державна політика в галузі культури	Сутність, основні принципи та напрямки культурної політики. Інформаційна політика. Проблеми реалізації мовної політики. Мовне законодавство в Україні. Гуманітарна політика в галузі охорони культурної спадщини. Проблема секуляризації в умовах культурного плюралізму сучасного суспільства. Мультикультуралізм. Трансгуманізм.
Лекція 1 3	Державна політика в галузі охорони здоров'я	С3 -13	Державна політика в галузі охорони здоров'я	Історичний досвід та сучасний стан реформування системи охорони здоров'я. Визначення, види та функції державних стандартів у сфері охорони здоров'я. Види державних стандартів надання медичної допомоги. Європейська, англо-американська і китайська моделі системи охорони здоров'я.
Лекція 14.	Етнонаціональна політика	С.з. 14	Етнонаціональна політика	Поняття етносу і нації. Етнос і нація як соціальні інститути в історичній ретроспективі. Етнічне та політичне розуміння нації. Етнічні та національні інтереси: проблема співвідношення. Етнічна самоідентифікація на шкалі соціальних ідентичностей. Основні варіанти етнонаціональної політики. Національна ідея в постіндустріальному суспільстві.
Лекція 15	Державна політика в галузі релігії та міжконфесійних відносин	С.з. 15	Державна політика в галузі релігії та міжконфесійних відносин	Соціальна сутність та функції релігії. Конфесійне об'єднання як соціальний та політичний інститут. Держава і церква як альтернативні центри соціальної влади. Основні варіанти державної політики в галузі релігії та міжконфесійних відносин. Проблема контролю держави над духовно-релігійною сферою в умовах війни.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Бондаренко С. М., Бугас Н. В. Соціальна політика держави як основа забезпечення соціального розвитку. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2021. № 2. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1981>
2. Державна політика в соціогуманітарній сфері. Підручник [авт. кол. В.А.Скуратівський, П.Трощинський, П.К.Ситник та ін.]; за заг. ред. В.А.Скуратівського, В.П.Трощинського. Київ : Вид-во НАДУ, 2010
3. Охрімчук О. Державна гуманітарна політика і принципи забезпечення цілісності культурного простору українського суспільства. URL : <http://www.ualogos.kiev.ua/fulltext.html?id=1721>

Методичне забезпечення

1. Глухова Г. Шляхи оптимізації діяльності соціальних служб зарубіжних країн: досвід для України. Зб. наук. праць ЛРІДУ НАДУ. Львів, 2009.
2. Стан та перспективи впровадження реформ у соціогуманітарній сфері. Інституціоналізація публічного управління в Україні: наук.-анал.доп. за заг. ред. М.М.Білинської, О.М.Петрос. Київ: НАДУ, 2019. Ст. 129-133.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.